

# Sak sammenhengen Schjeldrup!

Det over  
komsten  
en sak  
med det

at det  
er for  
porten.  
Det vil  
stabilis  
o... og

Alt  
møttes  
i hol  
essuten  
dans  
k... om

rem på  
på den  
ommet  
art om  
av A/S  
00 kro  
kus. De  
ilt ham  
ide op  
haddet  
møtte  
spørger  
a tenkt  
er hvad  
marken!

ket  
var til  
oppet op  
hadde  
«Petr»  
vidnet  
ikt litt,  
r. tyske  
n... sa da  
off, og  
je mere  
i, Lind  
tnevnte  
e hold  
e sa at  
velkom  
le, men  
; videre

ne sam  
gått i  
, vunde  
; og til  
om k...  
om k...

AY  
direktør Lorenz Vogt

Nærværende forfatter har aldri rettet noe angrep på nevnden for innsatsen og omsetningen eller på direktør Gunnar Schjeldrup før deres optreden under okkupasjonen. Tvertimot er jeg vel den eneste som alltid har førtverrt nevnden også mot dens egne medlemmers etter min mening ubegrundede dårlige samvittighet. Det burde ikke være forbundet med enkeltvisens vanskethet å forstå sammenhengen i og hensikten med mine artikler.

Alltså er tilsynelatende enig i, at enhver spørrevenn under okkupasjonen må bedømmes ut fra den tid og de forhold, hvorunder den fant sted. Overenstemmende hermed var det myndighetenes plikt gjennem offentliggjørelse av samtidige dokumenter å klarlegge forholdene til enhver tid. Denne plikt har de norske myndigheter ikke oppfyllt, og skal man tro Justisminister Gundersons uttalelse til «Morgenbladet» forleden i

antekning av en artikkel av major Læggenland etter Justidepartementet fremdeles ikke fått på dokumenter som kan tilse ikke alene domstolen men også sammenhengen til vedtekning.

Den norske Bagførerforening har også motsetning til den danske forhåndt det forsonende opplysningsarbeide. Så har de enkeltpersoner bl.a. undertegnede tatt fatt for å få klarlagt situasjonen. Dette arbeide er trots store vanskeligheter pågått i over to år. Det burde selvsagt være begynt allerede ved frigjøringen. Målet har vært å skaffe sammenheng og derigjennem likhet og rettsfærdighet i rettsoppgjaret som i andre opptak. Visse tilfeldigheter synes å føre til, at dette arbeide ikke holder på å vinne forståelse i kretser, som tidligere har stiltet sig avvisende.

I forbindelse med frifinnelsen av politimester Kvalsund i Stavanger,

Joranger Iste Mai  
— Arbeiderpartiet organ i byen —  
at politiets forhold skal bli tatt opp til samlet prinsipiell behandling. Det er selvfølgelig riktig. Det burde bare være kort for tre år siden. Da ville ingen trenet være undgått.

Forandringen ved infirmerasaken Versto Lundtvit forlanger Arbeiderpartiets hovedorgan i Oslo — «Arbeiderbladet» — begrepet tyskerarbeidet opp til generell drofeste. Bladet skriver om Lundtvits beskyldninger, som alle blev mottatt på et punkt:

«Bare ett eneste punkt blir tilstede igjen, nemlig beskyldningene om at Versto hadde tatt tyskerarbeide ved Maranlegget. Det var saksforholdet klart: Versto hadde fått arbeid ved anlegget for å kunne ha teknikk for sin illegale virksomhet og fordi han ikke nært noen betenkelskap ved å ta dette arbeide. Lagretten var imidlertid av en annen mening. Den gikk inn på Lundtvits påstand om at arbeidet ikke karakteriseres som tyskerarbeide.

Denne kjennelse fullstår etter spørsmålet i hele sin bredde. Det kan jo ikke i en sak som rører seg så mange menneskers gode namn og rykte kunne hevdes en oppfatning i Telemark, en annen på Vestlandet og en tredje i Nord-Norge. Det må fastslås generelle retningslinjer som gjelder for alle landsdeier. Retningslinjer som i allfall må hjelpe forpliktende for de ulike rettsstanser.

Denne uttalelse tilstedes av «Arbeiderbladet»:

«Versto er i godt selskap med tusenere som har hatt lignende og meget verre arbeide og ikke brukt det som skjul for illegale virksomhet. De går fri og sitter i fremtredende politiske stillinger. Han blir lett usærlig på grunn av den farske sak.

Hadde det blitt et ordentlig og reelt oppgjør på dette punktet, om tyskerarbeide i det hele vilde en mann som Versto sammen med mange blitt frikjent, mens tusen vilde ha blitt dømt. Nu blir han hengt, mens tusener som har gjort langt verre ting, går fri.

Det har en særige interesse å sitere disse uttalelsene. Tidligere har man gjerne villet avsi alle krav om å se tingene i sammenheng med ordentlig sikrhet. Det er neppe noen som vil tro at «Arbeiderbladet» i «Dagsavisen» ligger under slike mentaleit. Men også disse blad er klar over at man ikke «kan

## Styrmennene vant saken.

Nortraships-tariff-overenskomst gjelder uforandret.

OSLO, 10. juni.

(NTB) Arbetsretten har avgjort kjennelse for at Nortraships tariff-overenskomst gjelder uforandret selv etter at Skibsfartens Arbetsgiverforening er trådt inn i Nortraships sted som tariffpart. Dette fører med seg at en styrmann ikke vil tape de fagstilleggi han måtte ha optjent i Nortraship ved å gå over i et mytt rederi.

Norsk Styrmannsforening, som saksøket, hadde hevdet at en styrmann som gikk over til Nortraship ikke skulle tape en lønnsansennelse ved en eventuell overgang til skib under et radighets- for de enkelte rederier ved ophold i sjømannspoolen. Skibsfartens Arbetsgiverforening, som ikke ønsket, mente at en styrmann ikke måtte gått over et rederi utenfor Nortraship, ikke skulde ha rett til de optjente alders-

# Styrmennene vant saken.

## Nortraships-tariff-overenskomst gjelder uforandret.

OSLO, 10. juni.

(NTB) Arbeidsretten har avgjort kjennelser for at Nortraships tariff-overenskomst gjelder uforandret selv etter at Skibsfartens Arbeidsgiverforening er trådt inn i Nortraships sted som tariffpart. Dette sørger med sig at en styrmann ikke til tape de alderstillegg han måtte ha optjent i Nortraship, ved å gå over i et nytt rederi.

Norsk Styrmannsforening, som sakspører, hadde hevdet at en styrmann som selte for Nortraship ikke skulle tape ein lønnsansienitet ved en eventuell overgang til et annet rederi eller ved ophold i sjømannspoolen. Skibsfartens Arbeidsgiverforening, som saksøkt, mente at en styrmann som var gått over til et annet rederi utenfor Nortraship, ikke skulle ha rett til de optjente alderstillegg. Han måtte etter SAFs mening begynne forfra igjen i det nye rederi selv om vedkommende styrmann hadde seljt for Nortraship under hele krigen.

## Med Kystartilleriet Soldatforening til Raøy Fort.

Søndag kl. 9 gikk vi ombord i MS. «Vetan» som lå klar ved Kanalbryggen i Tønsberg. Sem Musikkorps, under ledelse av dir. Ant. Svanberg, var allerede ombord og spilte følende marsjer. Etter ca. 1½ times sin sjotur la «Vetan» til bryggen på Raøy, mens musikken spilte fedrelandssalmen. —

Veteranene ble mottatt på bryggen av fortets chef, kaptein Godø, og med musikkorpset i spissen bar det så i vel med klingende musikk til sondre batteri, hvor fortchefen gav en kort orientering om batteriets egenskaper og en kanonprøving foretok skytesvæser ved mørkert ladding. Gunnene kjente tydeligvis sin kanon ut og kom svært godt med liv og lyst så både befal og spanskakspunkten kunne sine ting fullt ut. Og gamlebørs applaudeerte livlig.

Kanonskuddene fra 1910 på sistiden av sekundens også befart og 3–4 sekundens sekund var med den gang, gav en oppfølging om kanonskuddene. Til sist ble det del moderne, lettere våben som kanonkule.

Middagen blir servert i spisebaren i Hotel Christiania, men ikke før kl. 10.30. Det er 20 kroner.

Det er ikke et hoved. Det er ikke jo ikke i en sak som ikke viser til mange menneskers gode hår og rykte kunne finnes en opfatning i Telemark, en annen på Vestlandet og en tredje i Nord-Norge. Det må fastslås generell teknologisk som gjelder for alle landdeleier, teknologier som i tilfall må hjelpe forpliktende for de ulike rettsmønstrene.

Denne uttalelse tildeles av Arbeiderbladet:

«Versto er i godt selskap med tusen som har sett liggende og meget verre arbeide og ikke brukt da som skjul for illegale virksomhet. De går fri og sitter i fremtredende politiske stillinger. Han blev pakt ut severt på grunn av den samme sak.

Hadde det blitt et ordinært og reelt oppgjør på dette punktet, om tyskerarbeide i det hele vilde et man som Versto sammen med mange, blitt frikjent, mens tusser vilde ha blitt dømt. Nu blir han hengt, mens tusser som har gjort mye verre ting, går fri.

Det har ein særlig interesse i Stere disse uttalelsen. Tidligere har man ikke sett avslie alle kritikken om å sette tingene i sammenheng med ordet: «stikkfront». Det er neppe den som vil tro til «Arbeiderbladets» «Dagbladet» eller under tilkoffert. Men også disse blir et klar over, at man ikke lenger kan la tilfeldighetene råde. Hadde de forstått det for tre år siden, ville mange ting sett anderledes ut i Norge idag. Antagelig ville vi vært ferdig med rettsoppgjøret, selvom saken ville blitt noe forsinket.

«Arbeiderbladet» kommer også ba på «profitorviksomheten». Bladet skriver:

«Og hvordan med all industriell virksomhet som tyskerne også nyter ut? De som leverer matvarer til vel i en lignende stilling. Hvem blir så igjen om man skal legge lagretts syn til grunn for sin vurdering? Det måtte bli dem som levde av andre arbeide.

Profitorer som stod parat til å gjøre fienden tilgang og tjene penge på sine landsmenns ulykker, har man mindre om. Rettsskipet på dette området har også gjort mye og trådt. Profitorer og andre spesialanter har fått god tid på sig. Her kunde det trenes en kraftig oppsetning. De som har opprådt rettsstabilitet og utilborlig i forbindelse med tyskerarbeide, må også være for da oppreden. Men det går anstandig ikke an å rette bekyldningene mot store deler av det norske folk som har opprådt på en forsvarlig måte. Det er å forvirre det hele.

Nærverende forteller er ene, så som det nu foregår forvirringen om

Med sin bevidnenhet.

Besidzen.

Naumen b

den enk

Navnene

mørs ha

for å b

ord. «pa

Dette e

Jektil, b

1940–19

nevnden

mørs ha

at nævnt

var i de

papirer.

Med no

trema n

mai og

dens av

febr. 19

ha cmf-

ska —

ad. — at

ordre til

viste si

under e

ukjente

Treki

ver, ikke

15, mai

Det

gjeno

nevnden

het o

mentet

Dette

pept —

modifik

avhente

tagelig

derup, a

uten ar

net i

siddelse

dette h

til: He

bordrett

fre... m

forhåpe

gjengeli

strukuer

—

om opt

set gru

net til

hele o

mål.

Host

Arntzen

Kratred

opdølte

temper

bvor de

for den

forlate

delige

get i alt

hadde

de stor

rikadv

stilling

septemb

stadig

rikadv

**PREDIKANTLISTE**

Det er ikke enkelt å få et svar fra arkivet — som vi har hatt i flere dager. Det ble utstilt et svar fra Forsvarets protokollsdepartement 8. mai 1941. Dette viser at det var et svar fra arkivet — for å si det — meget kort — om en sannhet med betydelige modifikasjoner. Arkivet er borte — anten av ukjente menn. Men antagelig mener direktør Gunnar Scheldeup å ville fortelle, at nevnden er uten ansvar da arkivet er forsvunnet. Forsvarets departementets beslutning. Men hvorfor så ikke si dette like ut? Og så et spørsmål til: Hvilket bidrag har nevnden — borts ifra formanden — som har lagt frem mye verdifulgt materiale, der formelig snart blir offentlig tilgjengelig — vedtatt til arkivets rekonstruksjon?

Når jeg offentliggjorde protokollen om at det var et sannhet om driften ved Meisingset i 1940 var det førti den er egnet. Å skape klarhet over visse forslag og gjøre betydningsfulle spørsmål.

Høsten 1946 holdt riksadvokat Arntzen — det var like før hans fraværen — et foredrag, hvor han oppga tiden 9. april 1940 til 25. september samme år i visse avsnitt, hvor det var større eller mindre håp for en enkelte om å få syndernes forbønn på grunnlag av den alminnelige forsoning. Oppdelingen bygget ikke spesielt på en utredning som hadde vært behandlet innen en av de store overnæringsorganisasjoner. Men uttales det: Advokaten forte ikke fremstillingen lengre frem enn til 25. september 1940. Senere blev der et stort tilgjørende mørke. Selvom riksadvokat Arntzen ikke tok noe helt avgjørende skille ved 25. september 1940 — hans ord er relativt forsiktig — så har man alment ikke bare politisk men også økonomisk vurdert arbeidet til A sette et skille ved 25. september. Innstillingen fra nevnden fra industri og omsetning av 22. februar 1941, som ennu mere «vanlig protokollen» viser, at nevnden således ikke prisdirektoratet så anderledes på saken i 1941. Det har vært almindelig å si: Javel: Hvor tyskerne kom med krav, fikk man vel boie sig. Men ethvert initiativ til leveranser i allfall utenfor utrikke kvoter var uubørlig. «Vanlig protokollen» av januar 1941 viser at de gode nordmenn som deltok i motet så anderledes på saken. Protokollen svilmer av initiativ. Deltagerne har gitt ut fra at der måtte være anledning til å avveie den belastende oppgjøret av Meisingset.

Det er ikke enkelt å få et svar fra arkivet — som vi har hatt i flere dager. Det ble utstilt et svar fra Forsvarets protokollsdepartement 8. mai 1941. Dette viser at det var et svar fra arkivet — for å si det — meget kort — om en sannhet med betydelige modifikasjoner. Arkivet er borte — anten av ukjente menn. Men antagelig mener direktør Gunnar Scheldeup å ville fortelle, at nevnden er uten ansvar da arkivet er forsvunnet. Forsvarets departementets beslutning. Men hvorfor så ikke si dette like ut? Og så et spørsmål til: Hvilket bidrag har nevnden — borts ifra formanden — som har lagt frem mye verdifulgt materiale, der formelig snart blir offentlig tilgjengelig — vedtatt til arkivets rekonstruksjon?

Barmhjertighetsforeningen  
Gamlehjemmet på Tønsberg kl. 17.00  
lørdag 10. juni 1948.

3. søndag etter Trefoldighetsfest

Tønsberg kirke: Høymesse med nattverd kl. 10.30 ved pastor Skarbovik. Kollekt til Redningsselskapet. Engelsk gudstjeneste kl. kl. 18 (3) ved res. kap. Knutzen.

Søndagsskole i Bedehuset kl. 10.

Nøtterøy kirke: Høymesse med nattverd kl. 11 ved sogneprest Anderaa og pastor Odegaard. Offer til Indremisjonen S.skole kl. 9.30.

Torod kapell: Høymesse kl. 11 ved pastor Gran.

Lysheim bedehus: Gudstjeneste kl. 11 ved kallskap. Stabell.

**BEKJENTGJØRELSER**

Min kjære mor, svigermor, betsemor og oldemor.

**Inga Hansen**

gikk inn til hvilen i dag, 77 år gammel.

Stangeby, Nøtterøy, 8/6-48.

Nanny og Hans Hansen.

Torbjørn, Harald og Susan Hansen.

Øvrige familie.



Vår kjære bror,

**Jacob Hansen**

døde i Durban den 15. april.

Kjøpmannskjær, Nøtterøy,  
den 10. juni 1948.

På soakens og egne vegne:  
Signe Bogstad.

Min kjære mann og vår far

**Joh. Olav Krog**

døde i dag.

Tveiten, Borre, 7. juni 1948.

Olufine Krog.

Olaug, Karen og Asbjørn.  
Barnebarn.

Begravet lørdag 12. juni kl. 15 (3)  
Borrel, Borre.

Hjertet til

**Betania**

Tarten kl. 19.30 i salen for Thorstensen over emnet: den inne skal riket få gjenopprettes.

**Kjente Frelseselsfice**

taler og synger ved spesielt i Frelsesarmeens lønsplass arrangerer. Se i

**Bedehuse**

Tønsberg Indremisj.  
Møte idag i Illesalen k. O. Berulfsen og Aalby.

**Tønsberg Barmhjertighet**

har møte lørdag kl. 17  
berg private Gamlehjem  
og sang. Tale over Hebr.  
kommen

**Tbg. Indremisjons kvinn**

hår tur til Gjennestad ha  
skole mandag 14. juni. F  
rutebilist, kl. 14.30. In  
telef. 2523 innen lørdag  
mat og kopp. Hvis regi  
salen kl. 16.30.

**Tønsberg  
Blindesaksfore**

Til stevnet på Vallo  
avgår rutebil fra Apotek  
kl. 10.30 presis.

**Brytegru**

trener på I  
kens skole til  
fredager fra

Idag besøk mulig  
skal oppsettes lag til v  
olympiaden i Linköping

**Premies**

sendag 1  
Dugleiks  
skyting  
juni. P  
sendag 1

**Tisme**

Møte da Ormelet  
søndag 1. juli kl. 18.00  
Møte

Nevnden for industri og omsetning var en offisiell institusjon. Den var opprettet av Administrasjonsrådet og var dettes organ for å holde bedriftenes økende, hvad den bare kunde til under et intimt samarbeide med eksportantene. Den gjennemgikk sin opplive med ver og dyktighet. Men det legger i tankens natur, at det måtte føre på en måte som mange ikke ville tilslutte seg, idet de ikke synes til dette tilgjennom i forholdene i 1940–1941. Nevndens enkelte medlemmer hadde en meget selvstendig stilling. De arbeidet med hver sine brancher. Med sin offisielle autoritet påtrykte nevnden utviklingen sitt stempel. Dens handlinger og de av den opptrukne makt ble avgjørende for hyttedan den enkelte bedrift kom til å opprette. Nevndens som dens enkelte medlemmers handlinger og uttaleser blev først å bruke et senere ofte misbrukt ord «paroler».

Det er derfor selvsagt, at en objektiv bedømmelse av forholdene i 1940–1941 fortsetter kjenntak til nevndens og dens enkelte medlemmers handlinger. Det er så selvsagt et nevndens egne medlemmer burde vært de første til å fremlegge alle papirene. Så er imidlertid ikke skjedd. Men noen vanskelighet fikk, man frem i nevndens innstillinger av 15. mai og 22. juli 1940 — senere også dens avsluttende fremskriving av 22. feb. 1941. — Men arkivet — det skal ha omfattet tø til sem store arkivskap — borte man intet til for riksadvokaten høsten 1947 gav politiet ordre til å skaffe det tilveile. Det viser da at det var forsvunnet under okkupasjonstiden, avhentet av ukjente menn.

Direktør Gunnar Schielerup skriver riktig nok i «Tønsbergs Blad» for 13. mai:

«Det kan oplyses at det ikke var ukjente menn som hentet nevndens arkiv. Dette blev i sin helhet overført til Forsyningssdepartementet 8. mars 1941.

Det er — for å si det meget godt — et sannhet med betydelige modifikasjoner. Arkivet er borte — etter et av ukjente menn. Men antagelig mener direktør Gunnar Schielerup å ville fortelle at nevnden er uten ansvar da arkiver er forsvunnet i Forsyningssdepartementets besiddelse. Men hvorfor så ikke tilbake til nevnden? Og så ganske vist ikke tilbake til nevnden?

Det er ikke et spørsmål om å vurdere direktorens motstand mot den offisielle institusjonen. Den var opprettet av Administrasjonsrådet og var dettes organ for å holde bedriftenes økende, hvad den bare kunde til under et intimt samarbeide med eksportantene. Den gjennemgikk sin opplive med ver og dyktighet. Men det legger i tankens natur, at det måtte føre på en måte som mange ikke ville tilslutte seg, idet de ikke synes til dette tilgjennom i forholdene i 1940–1941. Nevndens enkelte medlemmer hadde en meget selvstendig stilling. De arbeidet med hver sine brancher. Med sin offisielle autoritet påtrykte nevnden utviklingen sitt stempel. Dens handlinger og de av den opptrukne makt ble avgjørende for hyttedan den enkelte bedrift kom til å opprette. Nevndens som dens enkelte medlemmers handlinger og uttaleser blev først å bruke et senere ofte misbrukt ord «paroler».

Det er derfor selvsagt, at en objektiv bedømmelse av forholdene i 1940–1941 fortsetter kjenntak til nevndens og dens enkelte medlemmers handlinger. Det er så selvsagt et nevndens egne medlemmer burde vært de første til å fremlegge alle papirene. Så er imidlertid ikke skjedd. Men noen vanskelighet fikk, man frem i nevndens innstillinger av 15. mai og 22. juli 1940 — senere også dens avsluttende fremskriving av 22. feb. 1941. — Men arkivet — det skal ha omfattet tø til sem store arkivskap — borte man intet til for riksadvokaten høsten 1947 gav politiet ordre til å skaffe det tilveile. Det viser da at det var forsvunnet under okkupasjonstiden, avhentet av ukjente menn.

Som «Arbeiderbladet» og «Dagbladet» vil få belyst begrepet tyskerarbeide sammenheng, som 1.ste Mai, vil ha politiets forhold sett under ett, bør man også soke å få en samlet oversikt over det økonomiske samarbeide. En slik oversikt vil aldri kunne gi en enkelt. Men den vil likevel bli til støtte for mange.

LORENTZ VOGT

## PREDIKANTLISTE

Tønsberg: Barmhjertighetsmisjon har møte på Tønsberg private gamlejem kl. 17 lørdag.

3. søndag etter Trefoldighetsfest. Tønsberg Kirke: Høymesse med nattverd kl. 10.30 ved pastor Skarbøvik. Kolekt til Redningsselskapet Engelsk gudstier neste kl. kl. 18 (6) ved res. kap. Knutzen.

Søndagscole i Bedehuset kl. 10. Natteregnskirke: Høymesse med nattverd kl. 10.30 ved seniorprest Odegård ved res. kap. Knutzen.

Dr. Uve Hjort  
Kontor: Storgaten 17  
Kontor: 10–13 kl. 17  
Lørdag 10–13  
Øgardsveien 21 — Telefon

## Stokke.

Dr. Lie militærkjennest  
Vikard: Sv. Solem begynner i mellomtiden henvist til Sandefjord, som også har tortid i Stokke mandfredag 17–19.

## TJØME

Skabokoret, bedriftsmed. solister,

## Kirkekonsert

søndag 13. juni kl. 18. dakt ved pastor Stabekk. Ekstrabil fra Tjøme v. vel kl. 17.15, fra Surnadal kl. 17.30. Returner som adgangstegn.

## St. Olavs Kap

(Katolske kirke).

Sønd. 13. juni kl. 7 messe. Ingen høymesse. går buss med stevnedelta St. Olavs kap., Tbg. til yards kap., Løvøya, hvor messe og preken av H. den. Ingen aftenandakt.

Betania Skogerveia  
Laften kl. 19.30 taler Thorstensen over emnet den inne — skal riket gjenopprettes.

Kjente Frelsesofis taler og synger ved spesmøte i Frelsesarmeens løsplass, arrangementer. Se i

## Bedehuse